

Riksdagens protokoll

2013/14:5

Torsdagen den 26 september

Kl. 14.00 – 15.04

Protokoll
2013/14:5

1 § Justering av protokoll

Protokollen för den 17, 18 och 19 september justerades.

2 § Frågestund

Frågestund

Anf. 1 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C), justitieminister Beatrice Ask (M), statsrådet Birgitta Ohlsson (FP), statsrådet Peter Norman (M) och försvarsminister Karin Enström (M).

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C) besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde. Frågor till övriga statsråd förutsätts beröra deras ansvarsområden inom regeringen.

Inrättandet av en integritetskommission

Anf. 2 MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Min fråga går till justitieministern.

Avslöjandet i måndags om polisens register har väckt mycket starka reaktioner och känslor. Det är inte så konstigt, för det berör i grunden en central rättsprincip: principen om allas likhet inför lagen. Det handlar om känslan av att behandlas olika av rättsväsendet beroende på ursprung, och det är det jag tror har väckt mycket starka känslor. Detta har skadat förtroendet för rättsväsendet, och det är väldigt angeläget att vi ser till att återupprätta det.

För två år sedan var jag och justitieministern överens om att en integritetskommission skulle inrättas för att se bredare på integritetsfrågorna nu när så mycket har hunnit hända. Det var två år sedan, och sedan dess har inte mycket hänt på departementet. Känslan man har fått är snarare att frågan bara förhalas.

Min fråga till justitieministern är: När detta nu har inträffat, kan vi äntligen få se integritetskommissionen på plats – och i så fall när?

Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Jag tackar för frågan. Jag delar Morgan Johanssons uppfattning att det är en väldigt viktig utredning, och jag beklagar att den är så sen. Vi har arbetat med direktiven, och arbetet pågår. Jag räknar med att vi ska lägga fram direktiven, eller rättare sagt att vi tillsammans ska kunna lägga fram direktiv, inom de närmaste veckorna.

Den fråga som har väckts den här veckan antyder hur betydelsefullt det är att säkerställa människors rätt inte bara till likabehandling utan också till personlig integritet. Som vi alla känner till är samhällsutvecklingen sådan att integriteten på väldigt många olika sätt hotas och kan kränkas. Jag tror att det är oerhört viktigt med den breda översyn en parlamentarisk integritetskommission ska kunna arbeta med. Det är också någonting som ska följa upp den integritetsutredning som gjordes för några år sedan.

Anf. 4 MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Det är bra att integritetskommissionen är på gång och att vi har fått ett datum inom några veckor. Det framstår nu som mer angeläget än någonsin.

Det som är mest oroande i detta tycker jag är att det uppenbarligen finns så olika syn inom polisen på hur arbetet ska bedrivas. Det är väl en sak att man har register över dem man spanar på eller dem som är miss-tänkta, men i det här fallet talar vi om en stor andel barn. Det är 1 000 barn varav 83 fyraåringar, 82 treåringar och 52 tvååringar. Det kan inte finnas några motiv för den typen av register.

Det verkar också vara ett virrvarr av regler, tillämpningar och tillsyn som har styrt verksamheten. Den oredan bör rimligen också justitieministern känna ett visst ansvar för, mot bakgrund av att hon trots allt har varit justitieminister i sju år. Det är min följdfråga: Vilket ansvar anser justitieministern att hon har för att det har kunnat bli på detta sätt?

Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Jag har ett övergripande ansvar. Det är väldigt viktigt att säga att jag tycker att vi har en modern polisdatalag, vilken vi har lagt fram. Den gäller sedan den 1 mars 2012 och är tydlig samt innebar en förstärkning av reglerna för hur polisen får och ska hantera känslig information. Efter införandet följdes detta naturligtvis upp, och även innan dess gav vi i uppdrag till Rikspolisstyrelsen att förbereda hela polisorganisationen för den nya polisdatalagen, med alla de regler och bedömningar som måste göras.

Det är illa och ett stort bekymmer att det uppenbarligen finns olika uppfattningar om vilka regler som gäller. I går samlades rikspolischefen och länspolismästarna. De har fått en hel del i hemläxa när det gäller att säkerställa hur det ser ut i respektive myndighet samt vilka riktlinjer och direktiv man ger sina medarbetare om hur de ska arbeta med känslig information och hur de ska följa de regler och lagar som finns för verksamheten.

Anf. 6 BODIL CEBALLOS (MP):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till försvarsministern.

I går nåddes vi av nyheten att Försvarsexportmyndigheten förbereder försäljning av krigsmateriel till Förenade Arabemiraten, trots att riksdagen beslutat att regelverket för försäljning av vapen till icke-demokratier ska skärpas.

Försvarsexportmyndigheten är en märklig konstruktion som regeringen har skapat – en myndighet som enbart har till uppgift att sälja krigsmateriel. När vi läser de årliga rapporterna om vapenexport ser vi också mycket riktigt att de jobbar på ihärdigt – vår försäljning till länder i konflikt och till icke-demokratier har nämligen ökat väsentligt de senaste åren. Det i sig torde strida redan mot gällande lagstiftning, men som praxis har utvecklats så kan Sverige nu för tiden tydligen sälja allt och till alla.

Därför har riksdagen krävt att en utredning som ser över krigsmaterielexporten ska göras. Utredningen ska lämna sitt betänkande i december 2014, alltså efter valet. För oss miljöpartister är det dock uppenbart att vi måste ha ett moratorium för krigsmateriel till icke-demokratier tills utredningen har arbetat klart och lägger fram ett förslag och tills en ny lag träder i kraft.

Kan ministern tänka sig att införa ett sådant moratorium?

Anf. 7 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Lagstiftningen och ansvaret för den ligger på Utrikesdepartementet, men Försvarsexportmyndigheten är en myndighet som ligger under mitt departements ansvar.

Sverige exporterar försvarsmateriel för att säkra Sveriges långsiktiga utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen. Vi har en strikt lagstiftning som reglerar hur försvarsmaterielexporten får se ut. Beslut om krigsmaterielexport, inklusive marknadsföring och offertgivande, fattas av Inspektionen för strategiska produkter.

Jag förutsätter att de av våra myndigheter och företag som sysslar med de här frågorna följer den strikta lagstiftning vi har. I det här fallet, när det gäller Försvarsexportmyndigheten, är det väldigt tydligt i uppdraget att man måste ha ett tillstånd. Man måste ha ett godkännande från ISP för att kunna visa produkter och för att kunna ge i uppdrag åt Försvarsmakten att visa produkter.

Anf. 8 BODIL CEBALLOS (MP):

Fru talman! Problemet är att vi fram till 2014, när det ska komma ett förslag, hinner sälja väldigt många vapen. Därtill kommer även alla följdleveranser vi sedan eventuellt inte kan stoppa.

Att under tiden, med hjälp av Försvarsexportmyndigheten, fortsätta att sälja vapen till länder som i framtiden inte ska få köpa vapen är som vi ser det ett väldigt tydligt sätt att strunta i det vi har uttalat i riksdagen. Det bakbinder oss också genom att vi ingår avtal vi sedan kanske inte kan stoppa när den nya lagen träder i kraft. Vi tycker att det är omoraliskt, oetiskt och oanständigt att man bakom ryggen på oss i riksdagen fortsätter en vapenförsäljning vi är överens om att vi ska sätta stopp för,

oavsett om det i dag inte är olagligt på grund av den praxis vi har. Den har nämligen urholkat regelverket rätt ordentligt.

Vi får veta allt via medierna. Jag skulle vilja att vi får veta sådana här saker direkt i riksdagen – i utrikesutskottet eller försvarsutskottet. Jag undrar om ministern är beredd att arbeta för att vi ska slippa sådana här skandaler i fortsättningen.

Anf. 9 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Nu ska man vara lite försiktig: Det är väldigt tydligt reglerat hur redogörelsen och rapporteringen just till riksdagen ser ut. Varje år får riksdagen en utförlig redogörelse för exporten av strategiska produkter. Där framgår typ av produkter, vilka länder det handlar om, vilka tillstånd som är givna och värdet på den export som har skett under föregående år. Den senaste kom i våras och handlade om exporten under 2012.

Vi har tillsatt, och det välkomnar jag, en utredning som just ska se över krigsmateriellagstiftningen i syfte att göra det svårare att exportera försvarsmateriel till icke-demokratiska stater. Utredningen är tillsatt, den arbetar och kommer att komma med förslag, och det ser jag fram emot. När jag själv satt här i riksdagen signalerade jag till regeringen att det är bra att göra en översyn. Vi får vänta på den.

Finansieringen av Landsbygdsprogrammet

Anf. 10 JOSEF FRANSSON (SD):

Fru talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till landsbygdsminister Eskil Erlandsson. Min fråga lyder enligt följande.

Sedan EU inför kommande programperiod har sänkt graden av medfinansiering av det svenska landsbygdsprogrammet har till exempel Lantbrukarnas Riksförbund krävt att regeringen ska kompensera detta genom en ökad nationell medfinansiering. Regeringen har valt att bara skjuta till en bråkdel, vilket gör att nivåerna för Landsbygdsprogrammet kommande år blir väsentligt lägre.

Därför skulle jag vilja fråga landsbygdsministern hur regeringen har resonerat när man har tagit det här beslutet och vad det är som regeringen avser att skära ned på i Landsbygdsprogrammet.

Anf. 11 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Landsbygdsprogrammet är en mycket viktig del i att skapa tillväxt och utveckling i de landsbygdsområden som vi har i mycket stor utsträckning i vårt land. Det är skälet till att regeringen har valt att öka den svenska medfinansieringen rejält över den av EU fastställda nivån, från 47 procent till i snitt 55 procent. Detta motsvarar i runda tal den medfinansiering som vi har i det svenska program som gäller från 2007 till och med 2013. Vi har alltså sett till att i stort sett behålla nivån vad gäller den svenska delen, för det här är så viktigt. Det kommer emellertid att få en del konsekvenser för Landsbygdsprogrammet totalt sett apropå att EU:s del blir mindre. Det måste jag be att få återkomma till eftersom alla EU-beslut inte är fattade än.

Anf. 12 JOSEF FRANSSON (SD):

Fru talman! Tack för svaret, ministern! Jag vet inte riktigt om jag håller med om analysen att nivåerna verkligen ligger kvar. Jag tycker mig kunna se i budgeten att medlen minskar ganska väsentligt. För mig framstår det som ganska märkligt – när vi är ett land som har den kanske sämsta självförsörjningsgraden när det gäller livsmedel i hela EU-området – att vi har en regering som inte vill satsa på den svenska landsbygden och dess näringar. Jag tycker att det är en märklig ordning och skulle gärna se att man sköt till de medel som LRF, Lantbrukarnas Riksförbund, krävde i det här fallet.

Anf. 13 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Som kommentar till det sista vill jag gärna säga att de medel som finns i Landsbygdsprogrammet ju inte är några produktionsstödjande medel i första hand. De är inte till för att vi ska producera mer mat i landet. Pengarna till produktionsstöd ligger i det vi på fackspråk kallar för pelare 1, alltså gårdsstödsmedlen. De här pengarna är avsedda för en allmän landsbygdsutveckling.

Vi ökar i det budgetförslag som nu ligger på riksdagens bord med finansieringsgraden från 47 till 55 procent. Det är i pengar räknat väldigt mycket, nästan 5 miljarder kronor, vilket ger oss förutsättningar och möjligheter att bygga ett robust landsbygdsprogram också för den period som kommer, det vill säga perioden 2014–2020.

Granskning av registerhanteringen hos polisen

Anf. 14 LENA OLSSON (V):

Fru talman! Jag har en fråga till justitieminister Beatrice Ask, och det gäller naturligtvis avslöjanden om den registrering som skett av en etnisk grupp. Det är både oacceptabelt och olagligt.

Vänsterpartiet har krävt att en oberoende granskningskommission ska tillsättas för att grundligt utreda allt vad avser registerhantering hos polisen. Men man ska även granska om det skedda på något sätt varit känt på Justitiedepartementet eller i Regeringskansliet. Vi är inte heller ensamma om att kräva en oberoende granskning. Kravet kommer från många håll.

Jag vill därför fråga om justitieministern är beredd att tillsätta en oberoende granskningskommission.

Anf. 15 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Jag har många gånger den här veckan sagt att det är väldigt allvarligt med de rapporter vi har fått om hur man uppenbarligen synes ha brutit mot de regler som gäller för polisens hantering av känsliga uppgifter. Det här måste naturligtvis klarläggas i alla avseenden. Polismyndigheten i Skåne har anmält sitt eget förfarande till polisens internutredningar, och Åklagarmyndigheten är i gång med en utredning.

När vi i riksdagen beslutade om en ny polisdatalag gav vi Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden ett särskilt ansvar att också titta på polisens användning av känsliga uppgifter, registrering och annat som har satt i gång ett arbete med särskild inriktning att klarlägga vad som har hänt i det här avseendet.

Det pågår alltså en hel del faktainsamling och utredningsarbete kring detta. Jag tycker att det är viktigt att vi snabbt får fram så mycket saklig kunskap som möjligt om vad som har gått snett innan vi tar ställning till ytterligare åtgärder.

Anf. 16 LENA OLSSON (V):

Fru talman! Jag uppfattar inte att ministern är beredd att tillsätta en oberoende granskningskommission.

I dag är ordningen vad avser misstänkta brott begångna av polisen att dessa utreds av polisens internutredning, alltså inom myndigheten själv. Sverige har fått anmärkning och uppmaning flera gånger av Europarådets antitortyrkommitté att se till att anmälningar mot poliser ska utredas av en myndighet som är tydligt oberoende av Polismyndigheten.

Är det inte dags nu, ministern, att inrätta en fristående myndighet, som Vänsterpartiet har krävt i många år, som utreder misstänkta brott av poliser, för polisens egen skull och för att medborgarnas förtroende för poliser ska börja återupprättas? Det har ju hänt ganska mycket den senaste tiden.

Anf. 17 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Låt mig få hålla mig till den fråga som har uppdragats i Skånemyndigheten vad gäller känsliga uppgifter som rör romer. Jag vill påpeka att vi har två institutioner som är i gång med ett arbete. Den ena är Statens integritets- och säkerhetsnämnd. Det är inte en del av polisen.

Därutöver ingår i det tillsynsuppdrag som riksdagen har beslutat om att Datainspektionen kan ha att gå in och syna hanteringen av känsliga uppgifter i register. Det är en institution som inte heller är en del av polisen. Polisens internutredningar är en mycket självständig utredningsdel.

Enligt min uppfattning har vi genom de beslut riksdagen har fattat gett två i förhållande till polisen oberoende institutioner ansvar för tillsyn och utredning av den här typen av förhållanden. Jag tycker att de ska få utföra det arbete som vi har bett dem om och gett dem ansvar för innan vi bestämmer att vi ska ha en ny myndighet.

Information om personregistrering

Anf. 18 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Fru talman! Jag ska be att få tacka talmannen för att en representant för Sveriges näst största parti får ordet.

Även jag vill ställa en fråga till Beatrice Ask när det gäller just den fråga som varit uppe om registrering i Skåne. Men först skulle jag vilja säga att jag tycker att det är bra att också Socialdemokraterna är intresserade med tanke på den historik som finns av illegala och hemliga register längre tillbaka i tiden.

Det har varit väldigt rörigt i diskussionen om informationen från Skånemyndigheten. Därför tycker jag att det är bra att både ministern och rikspolischefen har varit tydliga med vad som gäller inom svensk polis. Oavsett det kan det finnas väldigt många människor som nu känner en oro för att man är felaktigt registrerad.

Min fråga till ministern är: Hur ska de här människorna, som har den här oron, gå till väga för att få veta om de finns felaktigt registrerade?

Prot. 2013/14:5
26 september

Anf. 19 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Det är nog många människor som inte bara är oroliga utan till och med rädda. Den historia som vi har i Sverige och i övriga Europa inte minst vad gäller romer är allt annat än vacker. Det är många minnen som väcks till liv när sådant här inträffar. Det finns naturligtvis många som vill veta mer. Därför är en av de viktigaste sakerna att lyfta på varje sten och klarlägga vad som har hänt och hur det ser ut. Men den enskilde har naturligtvis möjlighet att vända sig direkt till polisen. Man kan också vända sig till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.

Det finns ingen ovillkorlig rätt att få reda på allt som möjligen kan finnas i ett register. Det kan ju handla om en brottsutredning. Men Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har alltid ansvar för att på den enskildes begäran utföra en kontroll om det handlar om en felaktig behandling.

Framgår det att det är en felaktig behandling av information om en person ska det anmälas till berörd myndighet. Det finns också möjlighet att få skadestånd, och det finns regler för rättelser och annat. Men man ska vända sig till polis eller till SIN om man är orolig och bekymrad över de här frågorna.

Anf. 20 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Fru talman! Jag tror att det är väldigt viktigt att den här informationen kommer fram till just dem som kan tänkas känna sig oroliga och rädda. Samtidigt finns det nu ett bristande förtroende hos den romska gruppen.

Min fråga till ministern är: Hur ska vi nu kunna jobba vidare för att människor ska känna att rättsväsendet faktiskt är till för dem?

Anf. 21 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Rikspolischefen gav i går alla länspolismästare i uppgift att samarbeta nära med polisstyrelserna i de här frågorna men att också ta kontakt med romska föreningar och grupper för att direkt samtala med dem om de frågor som just denna händelse handlar om. Det är ett viktigt uppdrag och viktigt att göra över huvud taget.

Enligt det program som polisen har för sitt mångfaldsarbete och för sitt arbete för att öka förtroendet ska man ha många kontakter och arbeta i dialog med medborgarna. Men i det här fallet har rikspolischefen valt att i ordnade former säkerställa att varje länspolismästare tar de här initiativen. Jag kommer själv att på måndag träffa företrädare för romska föreningar också för att ha ett samtal om detta.

Sedan finns det mer att göra för att ge adekvat information. Jag tycker att detta är ett viktigt och första steg som måste tas så snabbt som det bara går.

Frågestund

Frågestund

Anf. 22 NINA LARSSON (FP):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Birgitta Ohlsson.

Den här veckan har vi fått ta del av mycket upprörande avslöjanden om omfattande registrering av romer. Samtidigt hör vi från land efter land i Europa hur tonen hårdnar. Rapporter om våld och trakasserier är vanliga.

Romer utestängs från arbete, sjukvård, utbildning, vräks från sina hem och utvisas på mycket lösa grunder. Det förekommer att romer lever i läger på soptippar. Behandlingen av romer är skamlig och ovärdig Europa år 2013.

Min fråga till statsrådet är därför: Vad gör regeringen för att romers mänskliga fri- och rättigheter ska respekteras i hela EU?

Anf. 23 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Fru talman! Som många har nämnt i debatten här har vi varit väldigt upprörda av det som har skett i vårt land den senaste veckan. Det är inte bara olagligt utan också djupt oacceptabelt och oetiskt att detta har kunnat ske.

Situationen för romer runt om i Europa är bedrövlig på många sätt. Jag skulle vilja säga att romer betraktas som andra klassens medborgare i många EU-länder.

Våren 2011 beslöt EU att samtliga EU-länder skulle ta fram handlingsplaner för att förbättra för romerna. Den svenska regeringen slet hårt för att det inte bara fick handla om att bekämpa fattigdom utan också om att bekämpa förtryck, för vi vet att det också finns en diskriminering av romer i många länders juridiska system. Vi fick en framgång där, att det här kom med i handlingsplanerna.

För ett år sedan, våren 2012, lämnade alla länder in sina handlingsplaner för hur man skulle åtgärda detta. Kommissionen har haft kritik mot dem. Det har gjorts mycket, men pengar har också slarvats bort. Det har funnits ett ointresse från en del länder.

Anf. 24 NINA LARSSON (FP):

Fru talman! Det är glädjande att höra att detta är prioriterat av statsrådet och regeringen. Jag tror att det är extra viktigt, nu när förtroendet för Sveriges hantering av detta har kommit lite på skam, att vi extra mycket fokuserar på arbetet för mänskliga fri- och rättigheter för romer i hela Europa och att vi inte tappar ledartröjan i detta arbete.

Anf. 25 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Fru talman! Det är därför regeringen driver väldigt hårt att man ska börja granska hur länder i allmänhet lever upp till mänskliga fri- och rättigheter inom EU. Vi har tuffa Köpenhamnskriterier för att komma med i unionen, men vi saknar ett tillräckligt bra system för de länder som redan är med. Där driver vi på hårt. Också länder som vårt eget land Sverige måste granskas tufft och kritiskt på samma sätt.

De handlingsplaner som jag nämnde tidigare har faktiskt lett till en hel del saker. I exempelvis Rumänien har det på landets universitet och

yrkeshögskolor öronmärkt 15 000 platser som är riktade mot romer. Man har reformerat polisväsendet i Spanien och har på många sätt försökt hitta punktåtgärder.

Det är också intressant att kandidatländerna hamnar i fokus. Jag ska nu i eftermiddag resa till Serbien, inte bara för att tala vid Prideparaden i Belgrad utan också för att besöka många romska familjer som bor i ett slags boställningar i Belgrads utkanter för att diskutera med dem hur ett framtida EU-medlemskap kan stärka deras mänskliga fri- och rättigheter. Sida är också med och engagerar sig i många projekt där.

Prot. 2013/14:5
26 september

Frågestund

Värdegrundsarbetet i polisutbildningen

Anf. 26 ANDERS W JONSSON (C):

Fru talman! Jag vill också ställa en fråga till justitieministern med anledning av det som har hänt i Skåne, där uppenbarligen uppemot tusen barn har blivit registrerade hos polisen av det enda skälet att de har romska föräldrar.

Ytterst handlar det här förstas om ledarskap hos polisen, och därför är det bra att rikspolischefen har varit så tydlig i sitt ledarskap. Men det väcker också en fråga om detta med värdegrunden inom den svenska polisen, för det måste ha varit ett stort antal poliser som har varit med och registrerat barn födda av romska föräldrar utan att det har ringt en varningsklocka. Tyvärr är det inte första gången som sådana här lite mer obehagliga incidenter sker inom Skånepolisen.

Den fråga som jag därför vill ställa till justitieministern är: Hur försäkras vi oss om att det i polisutbildningen i Sverige är ett så bra värdegrundsarbete att sådant här inte ska behöva hända?

Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Det är viktigt att värdegrundsarbete pågår, och det gör det. Det är ett intensivt arbete kring detta som berör alla poliser.

När det gäller arbetet inom polisen fattade Rikspolisstyrelsen 2013 beslut om en ny nationell plan för likabehandling som på olika sätt implementeras.

Polisutbildningen och polisprogrammet inleds med att studenterna introduceras i polisens samhällsuppdrag och polisens styrning och organisation. Polisens uppdrag vilar på vissa fundament och grundläggande värden, vilka behandlas och problematiseras under hela utbildningen. Man kan säga att grundkurs 1A är detta hur man bemöter människor och vilka de grundläggande principerna för myndighetsutövning är generellt i Sverige men inte minst för polisens arbete.

Utbildning finns det alltså, men det handlar också om att som tjänsteman och ansvarig inom polisen alltid arbeta med omdöme och ta ett personligt ansvar.

Anf. 28 ANDERS W JONSSON (C):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Det innebär att vi åtminstone i polisutbildningen på något sätt har säkrat ett stabilt värdegrundsarbete.

En följdfråga tycker jag då blir: Hur arbetar man vidare med värdegrunden? Om den kommer in tidigt under utbildningen, hur ser man då

till att den vidmakthålls? Det är ju uppenbart att det åtminstone i Skåne har varit mycket stora brister vad gäller värdegrund.

Anf. 29 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Jag tror att en av de viktigaste frågorna handlar om att ledarskapet hela tiden måste lyfta fram värderingsfrågorna och att i det dagliga arbetet understryka betydelsen av hur man bemöter människor och på vilka grunder man arbetar.

Vi har lagar och regler, och jag utgår från att alla polischefer förväntar sig att våra poliser följer lagar och regler. Men det måste också vara proportionalitet i hur man använder lagar och regler. Det säger sig ganska självt, tycker jag, att tusen barn i ett register är för mycket. Alla förstår ju att det i en och annan utredning kan förekomma namn på ett barn och att det kan finnas anledning att notera detta, men någonstans går gränsen.

Man måste fundera över vad som är relevant för det uppdrag eller den uppgift man har, och det måste sitta i vars och ens ryggmärg. Då handlar det om ledarskapet och den kontinuerliga uppföljningen i arbetet. Då är kontinuerligt värdegrundsarbete viktigt utöver den grundläggande utbildningen där detta naturligtvis ingår som en viktig del.

Statens köp och försäljning av företag

Anf. 30 ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Det blåser lite snåla vindar kring regeringen och Moderaterna. Jag vill ändå passa på tillfället att komma med lite glädjande nyheter. Det finns de som är glada, nöjda och stolta över regeringens arbete. En är Magnus Greko, som fick förmånen att köpa Svensk Bilprovning till ett affärsvärde med ett kraftigt underpris. Han är så glad att han utropar på *Affärsvärldens* hemsida: Tack, Reinfeldt!

Så här går det inte alltid till i regeringen. Det är inte så att man bara säljer företag, utan man köper företag också. Peter Norman vet ju om att man köpte Nuon, men då såg värderingen helt annorlunda ut. Nuon köpte man till ett kraftigt överpris, ett så kraftigt överpris att skattebetalarna fick stå för avskrivningar motsvarande 37 miljarder kronor.

Jag skulle därför vilja fråga statsrådet Norman: Vad är det regeringen egentligen är sämst på, att sälja företag eller att köpa företag?

Anf. 31 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Jag vet inte om jag ska ta frågan på skämt eller allvar, men jag försöker ta den på allvar.

Bilprovningsreformen var viktig eftersom bilprovningen har utvecklats på ett sätt som innebär att folk nu för tiden kan besiktiga sina bilar på kvällar och helger och inte bara på bostadsorten utan även där man arbetar. Detta är ett bra arbete som går vidare.

Själva reformen skedde genom en mycket rigorös auktionsprocess där den som ville betala mest fick köpa bolaget.

De opolitiska tjänstemän på Regeringskansliet som jobbade med detta gjorde ett fantastiskt arbete. De ska ha all heder för detta arbete som gick till på absolut bästa sätt.

Nuonaffären har vi diskuterat ett stort antal gånger tidigare. Jag kan bara konstatera att det material som fanns till grund för själva affären var ett under jämfört med det som fanns i de affärer som den socialdemokratiska regeringen utförde vad gäller kolkraften i Tyskland.

Anf. 32 ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Peter Norman sade att han skulle ta min fråga på allvar, men jag undrar om det inte var skämtversionen som kom som svar.

Peter Norman sade att det var ett fantastiskt arbete som låg bakom bilprovningförsäljningen och Nuon. Han säger till och med att bilprovningförsäljningen har skett på bästa tänkbara sätt.

Varför är det då inte skattebetalarna som på tidningen Affärsvärldens framsida tackar Reinfeldt för en bra affär utan vd:n på det företag som fick köpa bilprovningen till underpris?

Varför är inte skattebetalarna lika nöjda som vd:n som fick köpa bolaget, Peter?

Anf. 33 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Jag vill kraftigt protestera mot begreppet underpris. Det var det högsta priset som kom fram i auktionen.

Anders Ygeman och andra får gärna skälla på mig för att vi har fel politik; det är helt okej. Men att racka ned på de opolitiska tjänstemännen på Regeringskansliet som ofta kan få högre betalda jobb någon annanstans och gör ett fantastiskt arbete är ovärdigt och behöver inte ske på detta vis.

Skäll på mig och min politiska stab, men säg inte att mina opolitiska medarbetare gör ett dåligt jobb. De gör ett fantastiskt jobb, och jag är stolt över dem. Jag vet dessutom att de kommer att göra ett lika bra jobb vid en annan ministär, och det är ett av Sveriges adelsmärken.

Anf. 34 ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Jag vill bara tydliggöra i protokollet att jag inte har riktat någon kritik mot någon tjänsteman. All min kritik var riktad mot regeringen.

Nuonaffären

Anf. 35 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Fru talman! Även min fråga går till Peter Norman och handlar om Nuon.

Köpet av det holländska energibolaget Nuon för ca 97 miljarder kronor är den största kontantaffär som Sverige någonsin har gjort. Det var en prislapp som enligt flera bedömare låg lite väl högt. Inte minst tjänstemännen på Näringsdepartementet påpekade detta. De sade också att det nog kunde ta upp till tio år innan det skulle ge den önskvärda avkastningen.

I sommar har Vattenfalls ledning meddelat att man skriver ned resultatet med 30 miljarder och sänker avkastningskravet från 15 till 9 procent.

Mot bakgrund av att Vattenfall har till uppdrag att ställa om och vara ledande miljömässigt men har fått skriva ned sina investeringsplaner kraftigt, hur avser ministern att se till att man ska kunna leva upp till det riksdagen har lagt fast?

Anf. 36 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Tyvärr måste jag åter korrigera frågeställaren. För det första kostade Nuon 89 miljarder. För det andra är det inte Vattenfalls ledning som bestämmer avkastningskraven. Det gör ägarna, det vill säga för tillfället vi på Finansdepartementet.

Nuon är en affär som får utvärderas på lång sikt. Det är uppenbart att den prisutveckling som har varit på elmarknaden har gått åt fel håll när man tittar på om prislappen var rätt eller inte. Sett i efterhand var det ett mycket högt pris. Om det var en bra affär eller inte får framtiden utvisa.

Vad gäller miljömålen kan jag konstatera att från 1999 till 2006, då Socialdemokraterna ledde landet, gick Vattenfall från 0 till 100 miljoner ton koldioxidutsläpp per år, vilket var mer än hela Sverige. Detta håller vi nu på att vända på.

Frågeställaren bör alltså fråga sig var man ska utkräva ansvar för detta problem.

Anf. 37 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Fru talman! Jag skulle inte använda så kraftiga ord om jag hörde till den alliansregering som genomförde Nuonaffären. Det var ingen socialdemokratisk regering som gjorde det. Vi socialdemokrater ifrågasatte affären när den skulle genomföras och vilka konsekvensanalyser som var gjorda. På detta fick vi inga tillfredsställande svar.

Det är mot bakgrund av detta som vi i dag ställer krav på att det ska tillsättas en oberoende haverikommission som tittar på hur beslutsprocessen gick till och vilka bedömningar som gjordes.

För skattebetalarna, det vill säga alla vi som tillsammans äger Vattenfall, spelar detta givetvis roll. Är ministern, som jag inte tycker behöver mästra i ägarfrågan på det sätt han nyss gjorde, beredd att göra något?

Anf. 38 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Nuonaffären kommer att bli föremål för KU:s granskning. Då kommer, vad jag förstår, dessa frågor att få sitt rättmätiga svar.

Låt mig dock notera att historierevisionism är något som vi inte brukar hålla på med i Sverige. Det brukar vara andra länder som gör det. Ska man ägna sig åt det ska man se till att kratta ordentligt och sopa bort de spår som finns.

Socialdemokraterna var försiktigt positiva till Nuonaffären. Detta står att läsa i ett pressmeddelande från Socialdemokraterna i Bollebygd genom talespersonen Alf Karlsson. Detta är sanningen.

Ska man försöka sig på historierevisionism måste man sopa bort spåren, och kvasten måste nå ända till Bollebygd. Annars går det inte.

Anf. 39 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Jag har en fråga till försvarsministern.

Värnplikten gjordes vilande för ungefär tre år sedan till förmån för ett system med frivillig rekrytering. Detta talar man ofta om som en försvarsreform, men egentligen är det kanske mer korrekt att säga att det är en samhällsreform – både för att reformen är viktig för hela samhället och för att hela samhället behövs för att få den på plats. Det handlar om många saker. Ett exempel som vi har talat om tidigare är att kunna göra karriär efteråt och få med sig viktiga erfarenheter in i andra anställningar.

En annan viktig faktor är något så grundläggande som att ha tak över huvudet under den tid man är anställd. De värnpliktiga soldaterna bodde på logement. Dagens soldater och sjömän ska ju bo i hus och lägenheter precis som alla andra.

Hur ser försvarsministern på dagens bostadssituation för våra soldater och sjömän?

Anf. 40 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Det stämmer att vi i och med det beslut som fattades har gått över till en frivillig rekrytering. Det innebär också att vi har sagt att de soldater och sjömän som tjänstgör i Försvarsmakten inte ska bo på logement eftersom det inte är något bra sätt att vara en del av samhället under flera år. Det kan vara en tillfällig lösning under utbildningstiden eller om man långpendlar till orter där man inte kommer att bo resten av livet.

Detta är dock en fråga som Försvarsmakten ensam inte kan lösa. Här måste alla, precis som Johan Forssell säger, vara med och bidra. Det handlar om kommuner och lokala bostadsbolag. Det handlar självklart också om att hitta nya och bra lösningar så att man kan få ett boende till ett hyfsat pris som passar den som är ung. Det är en utmaning som inte bara soldater utan även studenter har.

Anf. 41 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Jag tackar för svaret.

Det där med bostäder är inte alltid så enkelt. Det talas ofta om att man ska hitta just ettor till soldater. Men på många av mina resor har jag talat med soldater som snarare efterlyser fler fyror eller femmor eftersom man vill bo tillsammans med det gäng som man umgås med dagligen. Man kan fundera över hur det är om några år, när de har hunnit skaffa familj och stadga sig. Då kanske det är bostäder i storlek någonstans däremellan som kommer att efterfrågas.

Jag tror att det är viktigt att vi är lyhörda och hittar ett system där det finns stor flexibilitet, både utifrån olika delar av landet och utifrån ålder etcetera.

En följdfråga: Vilka initiativ tycker försvarsministern vore viktigast lokalt men också nationellt för att vi ska undvika att bostadsbrist blir en hämmande faktor i rekryteringen framöver?

Frågestund

Anf. 42 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Att ha någonstans att bo är en mycket bra förutsättning för att kunna sköta sitt jobb, kunna trivas och vilja fortsätta att vara kvar i Försvarsmakten.

På den nationella nivån genomför regeringen satsningar på att förenkla bostadsbyggandet. Men jag tror också att det måste till lokal samverkan och smarta lösningar för att hantera detta på de olika orterna.

Det finns bra exempel. Förra året var jag själv ute i Haninge och var med och tog första spadtaget till ett boende. Det var en stiftelse med särskilt fokus på bostäder för militärer i Stockholmsregionen som började bygga nya soldatbostäder. Den stiftelsen har nu skrivit avtal med kommuner och har kunnat börja jobba i Kungsängen norr om Stockholm som ligger nära livgardet.

Detta är två lokala exempel där man kan samverka för att lösa frågan. Samtidigt vill vi naturligtvis inte ha särskilda enklaver utan blanda upp boendet för soldater, officerare och sjömän. Men ett bra boende är en bra grund för att trivas på jobbet.

Överenskommelse om ett friskare Östersjön

Anf. 43 HELENA LEANDER (MP):

Fru talman! Nästa vecka träffas ministrar från alla Östersjöländer för att nå en överenskommelse om ett friskare Östersjön. Det handlar inte minst om den övergödning som bidrar till döda bottnar och algblooming i Östersjön.

Inför mötet har miljöorganisationer gått ut och varnat för att Sverige håller på att vattna ur överenskommelsen. Bland annat ska Sverige ha motsatt sig bindande krav och åtgärder för bland annat obligatoriska näringsbalanser i jordbruket.

Organisationen Coalition Clean Baltic sade så här:

Det här förslaget är en katastrof. Sverige har ändrat sin position från det mest miljövänliga landet till sämst av alla och har nu den lägsta ambitionen när det gäller näringsläckage från jordbruket. Det är pinsamt för Sverige.

Även andra Östersjöländer har reagerat kraftigt på att Sverige nu blockerar arbetet för Östersjön. Men jag har också hört positiva signaler om att Sverige kanske kan vara berett att släppa sitt motstånd.

Jag ser att landsbygdsministern redan har gjort sig redo för att svara på frågan: Kommer Sverige att ställa sig bakom den här överenskommelsen för en friskare havsmiljö?

Anf. 44 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Att minska utsläppen och att ta itu med de problem som vi har med övergödning i våra vatten är en angelägenhet för alla delar av vårt samhälle, vilket inkluderar de gröna näringarna och verksamheterna.

I Sverige har vi bedrivit ett framgångsrikt arbete som har sammanfattats i begreppet ”greppa näringen”. Det är ett frivilligt system som har givit goda resultat på frivillig väg. Detta system har därtill exporterats, kan vi kalla det, till andra områden i vårt närområde, där det också har visat sig vara framgångsrikt för att på ett frivilligt sätt bekämpa övergödning och utsläpp av skadliga ämnen till vatten.

Vi ämnar fortsätta på den inslagna vägen därför att den har visat sig vara framgångsrik.

Prot. 2013/14:5
26 september

Frågestund

Anf. 45 HELENA LEANDER (MP):

Fru talman! Ska jag tolka det som att Sverige kommer att blockera överenskommelsen, där man faktiskt vill ställa bindande krav och vill att det ska finnas vissa obligatoriska krav på att använda de metoder som används till exempel inom ”greppa näringen” och som landsbygdsministern nu talar så varmt om? I så fall blir jag bekymrad.

Jag tror att vi behöver ett arbete för att minska övergödningen, där jordbruket är en viktig del. Därifrån kommer stora delar av utsläppen. De näringsbalanser som det finns förslag på att man ska ha krav på i överenskommelsen har visat sig vara ett av de mest effektiva sätten att komma till rätta med övergödningen. De är också bra för bonden, som då inte behöver lägga på mer dyr gödsel än nödvändigt. Det är faktiskt också en vinst att vara mer resurseffektiv.

Jag undrar återigen: Hur ska jag tolka detta? Kommer Sverige att ställa sig bakom överenskommelsen eller inte?

Sedan vill jag passa på att flika in en fråga: De miljöersättningar som fanns inom Landsbygdsprogrammet och som bland annat gick till att stödja bönder som försökte minska övergödningen förlängs inte. Hur kommer det att slå mot deras möjligheter?

Anf. 46 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Jag tar den sist framställda frågan först. Då kan jag säga att ingångna avtal kommer att gälla också under 2014. Därefter kommer vi att formera ett nytt landsbygdsprogram som tyvärr inte kommer att vara i drift förrän 2015. Men det beror på EU-systemet. Den debatten kan vi ta en annan gång.

För att komma tillbaka till Helcom: Sverige har varit drivande när det gäller att få fram åtgärdsplaner. I de redovisningar som vi nu har visar det sig att för Sveriges vidkommande har de åtgärdsplaner som funnits varit mycket framgångsrika. De har varit det därför att vi har haft ett frivilligt system som har gjort att bönder men också andra näringsidkare och verksamheter har iklätt sig ett frivilligt ansvar i stället för att med piska tvingas att göra saker.

Den vägen ämnar jag och den svenska regeringen stå upp för även i framtiden.

Försäljningen av Nordeaaktier

Anf. 47 LEIF JAKOBSSON (S):

Fru talman! Statsrådet Peter Norman har sålt en del av våra gemensamma tillgångar den senaste veckan. Det kan se ut som en tanke att det sker under samma tidsperiod och till samma belopp som när regeringen lägger en proposition om att sänka skatterna med lika mycket lånade pengar. Vi hoppas verkligen att tanken inte är att försäljningsintäkterna ska gå till ofinansierade skattesänkningar.

Av betydelse för statens resultat är också att detta att göra av med tillgångar naturligtvis minskar skulden. Men min fråga om resultaträk-

ningen är: Är bedömningen från statsrådet att den avkastning som de här Nordeaaktierna skulle ha haft från 2014 understiger den ränta som Riksgälden lånar upp statsskulden till?

Anf. 48 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Leif Jakobsson säger själv att statsskulden naturligtvis minskar, och det är svaret på hans fråga, kort och gott. Pengarna går inte till något annat än att betala av på statsskulden. Statens balansräkning minskar alltså på tillgångssidan och på skuldsidan. Konstigare än så är det inte.

Jag förstår inte riktigt den kritik vi får om att vi på något vis skulle kunna dölja siffrorna i budgeten. Det är två helt olika saker.

Den andra frågan är värd att diskutera lite längre kring, och jag vet inte om jag hinner med det under den här minuten utan det kanske får bli nästa.

Jag gör ingen bedömning vad gäller avkastningen på Nordeaaktier under 2014. Däremot kan man säga att aktier på lång sikt ofta brukar avkasta bättre än räntebärande papper. Därmed skulle man vinna på att ha aktier. Men om man ska föra det resonemanget fullt ut bör staten köpa upp mycket mer. Man borde köpa upp hela Nordea – och varför bara Nordea? Varför inte också SEB, Volvo, Saab eller SKF? De skulle ju ge en förväntad meravkastning. Men då får man en stor risk i statens balansräkning, vilket vi inte vill ha.

Anf. 49 LEIF JAKOBSSON (S):

Fru talman! Visst skulle vi kunna diskutera hela Nordeaaffären. Det görs ju i medierna i dag. Staten har som passiv ägare antagligen medverkat till att priset vid den här försäljningen är lägre än vad det annars hade kunnat vara.

Men det var inte riktigt det som jag var ute efter, utan jag var faktiskt ute efter just mellanskillnaden mellan den avkastning som vi kan anta att Nordea skulle ge 2014 och den ränta som Riksgälden lånar upp till. Det är alldeles uppenbart av statsrådets svar att vi nog har en gemensam uppfattning om att avkastningen skulle ha gett mer än den räntan.

Då undrar jag: Kan vi läsa det i budgetpropositionen? Ni har ju ändå känt till att ni tänkte sälja aktierna. Kan vi se var någonstans regeringen tar höjd för minskade intäkter på grund av den här försäljningen?

Anf. 50 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Ett konkret svar på frågan: I budgetpropositionen står det att vi har planer på att sälja företag för, om jag inte minns fel, 18 miljarder kronor i år och 15 miljarder kronor nästa år. Nu blir det en förskjutning på det till i år. Men jag tror att totalen blir ungefär likadan. Siffrorna för 2014 borde vara reliabla även efter den här affären.

Men låt mig återigen ta den första frågan, som jag vet att man ställer och som är mycket intressant. Den gäller även för en privatperson. Om man tror att Nordeaaktier ger bättre avkastning än räntebärande papper bör man ta väldiga lån för att köpa Nordeaaktier. Men det gör inte de allra flesta människor, för de vill inte ha den risken.

På samma sätt kan man diskutera när det gäller hela Sverige. Jag tycker inte att skattebetalarna i onödan ska behöva ta finansiella risker, vilket de gör om staten äger en massa Nordeaaktier.

Den andra effekten som också är bra för skattebetalarna är att en lägre statsskuld gör oss mindre sårbara när och om en finansiell kris drabbar Sverige igen.

Redovisning av bidrag till partierna

Anf. 51 MARIA ABRAHAMSSON (M):

Fru talman! Jag riktar min fråga till justitieministern och den gäller regeringens förslag om en lagreglerad skyldighet för partierna att redovisa de privata ekonomiska bidrag som de får.

I höstens propositionsförteckning aviseras ett sådant lagförslag till december. Det förslag som nu finns och som har varit ute på remiss har fått en del kritik. Det gör mig något orolig för om tidsplanen håller.

Min fråga är alltså: Vilka förutsättningar bedömer justitieministern att det finns för att regeringen och Justitiedepartementet kan presentera en proposition före jul?

Anf. 52 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Det är riktigt att Justitiedepartementet har tagit fram ett förslag om ökad insyn i partiernas och valkandidaternas finansiering. Detta har varit ute på remiss, och som vanligt finns det en massa synpunkter på de förslag som föreligger. Det handlar om att man årligen till Kammarkollegiet ska lämna en intäktsredovisning med uppgifter som gäller de intäkter som ett parti har fått på central, regional och lokal nivå. Partiets intäktsredovisning ska också innehålla uppgifter om intäkter som avser valkandidats personvalskampanj.

Det är alltså många delar i detta som är viktiga, och man måste alltid ta intryck av de olika synpunkterna. Men vi har lagt förslaget i propositionsförteckningen därför att vår avsikt är att lägga fram en proposition till riksdagen i december 2013.

Anf. 53 MARIA ABRAHAMSSON (M):

Fru talman! Kommentarer kanske är överflödiga. Men jag konstaterar att vi kan se fram emot en proposition före jul.

Åtgärder mot olagliga personregister

Anf. 54 TERES LINDBERG (S):

Fru talman! Jag skulle vilja rikta min fråga till Eskil Erlandsson, och den berör den registrering av romer som polisen i Skåne har gjort. Men min fråga är av mer allmän karaktär.

Det är klart att vi är många som blir mycket upprörda över att den myndighet som är tillsatt för att upprätthålla lag och ordning begår brott av denna karaktär. Det för tankarna tillbaka till Förintelsen. Det är djupt olyckligt och hör inte hemma i en demokrati på 2000-talet.

Då funderar man på vilka andra myndigheter som har register av detta slag. Jag är mycket tveksam till om regeringen här och nu kan garantera att så inte är fallet.

Min fråga är helt enkelt: Vilka åtgärder kommer regeringen att vidta för att garantera att myndigheter inte förföljer människor och har olagliga register?

Anf. 55 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Alla myndigheter som har någon typ av register har en inspektion eller motsvarande så att säga över sig som övervakar att de eventuella register som finns hos myndigheter följer den lagstiftning som finns. Utöver detta finns det en datainspektion som har det övergripande ansvaret för att se till att den lagstiftning som vi har på olika områden i vårt samhälle följs och efterlevs även av våra myndigheter.

Anf. 56 TERES LINDBERG (S):

Fru talman! Jag utgår från att även polisen granskas på samma sätt. Det är helt uppenbart att det inte redovisas och inte alla gånger framkommer vilka register som faktiskt finns. Jag tror att man kan göra ganska mycket, och jag tror att det är viktigt att regeringen här visar handlingskraft och är beredd att vidta åtgärder för att tillse att detta inte upprepas.

Jag har själv varit borgarråd i Stockholms stad och varit ansvarig för bland annat denna typ av frågor. Där rensade vi ut registren. Vi tog hela arkivet över den förföljelse som Stockholms stad hade bedrivit av romer och gav det som en gåva till romerna själva. Även om det var någonting otäckt från början blev det någonting fint.

Här kan regeringen göra gott och göra bot och bättring. Min uppmaning är därför: Vidta de åtgärder som behöver vidtas för att tillse att detta inte upprepas.

Anf. 57 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Jag kan försäkra frågeställaren att denna fråga har en mycket hög prioritering, för att inte säga den högsta prioriteringen, i regeringsarbetet i dag. Jag tycker att justitieministern vid dagens sammankomst men också i allmänna ordalag gentemot till exempel medierna har visat att vi tar denna fråga på största allvar. Jag tror också att det har blivit en väckarklocka både för de övervakande myndigheterna och för myndigheter i allmänhet att se över om någonting eventuellt strider mot den lagstiftning som vi har på detta område i vårt samhälle.

Lönekostnaderna inom försvaret

Anf. 58 PETER JEPPSSON (S):

Fru talman! Regeringen har ålagt Försvarsmakten att spara 500 miljoner kronor på sina lönekostnader. Försvarsmakten har svarat att reduceringar av organisationen bedöms leda till att förmågan att utveckla och vidmakthålla krigsförbanden reduceras till en nivå som påverkar istånd-sättandet och vidmakthållandet av insatsorganisationen. Vidare säger

Försvarsmakten att den operativa förmågan kommer att minska om åtgärderna genomförs, likaså förmågan att upprätthålla grundberedskap.

När beslut fattades här i riksdagen 2009 om att låta värnplikten vara vilande varnade vi socialdemokrater för de ekonomiska följderna. Vi sade också att en förändring först måste analyseras och sedan eventuellt fattas beslut om. Regeringen valde att göra tvärtom. Nu har regeringen lagt till 200 miljoner kronor. Men faktum kvarstår att det ska sparas 300 miljoner kronor.

Min fråga till försvarsministern är om hon kan garantera att den operativa förmågan och grundberedskapen inte drabbas eller försämras med anledning av besparingarna.

Anf. 59 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Jag tackar för frågan. Detta är en möjlighet för mig att vara mycket tydlig.

Mitt fokus är att stärka Sveriges försvarsförmåga och att stärka Försvarsmaktens långsiktiga ekonomi. Detta gör vi genom att tillföra 1,4 miljarder kronor de närmaste fyra åren, förutom de tillskott som vi har gjort på materielsidan med början från detta år.

Samtidigt arbetar vi tillsammans med Försvarsmakten med den långsiktiga ekonomin, där uppdraget i regeringsbeslut 5 handlar om att se över befarade kostnadsökningar för personal. Jag vill alltså vara mycket tydlig. Det handlar inte om sänkta anslag, och det handlar inte om besparingar. Det handlar om att vi ska säkerställa att den av riksdagen beslutade insatsorganisationen kan genomföras inom angivna ekonomiska ramar.

Försvarsmakten har varnat för befarade kostnadsökningar framåt 2019. Då har vi mycket tydligt sagt: Se över era befarade kostnadsökningar.

Anf. 60 PETER JEPPSSON (S):

Fru talman! Jag tackar ministern för svaret. Ministern verkar säker i sitt svar. Tyvärr kan jag konstatera att det inte återspeglas ute i verksamheten eftersom man just nu sitter med dessa problem och tittar på lönekostnader och så vidare. Man jobbar med detta eftersom problemet finns nu.

Om ett förband exempelvis behöver ha 250 personer i sin verksamhet enligt det faktiska antalet tjänster som finns men de ekonomiska ramarna tillåter 200 är det ett klart underskott. När man dessutom skulle behöva 275 personer på grund av bemanningsuppdrag, intern och extern utbildning, tjänstledighet, sjukdomar med mera går det inte längre att bedriva den verksamhet som man är ålagd att göra.

Fru talman! Hur jag än räknar blir 200 miljoner minus 500 miljoner ett minus på 300 miljoner. I en i övrigt ansträngd ekonomi hos Försvarsmakten borde trots allt 300 miljoner mindre leda till en försämrad verksamhet.

Min följdfråga blir: Vad avser ministern att göra för att säkerställa den operativa förmågan och grundberedskapen med tanke på hur läget ser ut i dag?

Anf. 61 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Här gäller det att vara tydlig och hålla reda på effekter på kort sikt och på lång sikt. Då säger jag återigen att min utgångspunkt är att vi ska stärka vår försvarsförmåga. Min utgångspunkt är att den reform som vi har beslutat om tillsammans här i Sveriges riksdag ska genomföras. Då kommer också den operativa förmågan att stärkas.

Sedan jag tillträdde som minister har jag arbetat tillsammans med Försvarsmakten med den kortsiktiga ekonomin och med den långsiktiga ekonomin. Vi kan redan nu till nästa års budget föreslå en ökning av anslaget som bekostar just personal. Det handlar om att rekrytera, utbilda och öva personal. Det är en viktig del att bygga försvarsförmåga. Samtidigt arbetar vi med Försvarsmaktens långsiktiga ekonomi. När Försvarsmakten kommer och säger att man befarar en kostnadsökning framåt 2019 på 1,3 miljarder kronor per år säger jag: Se över era kostnader till 2019 – ingen besparing, ingen nedskärning.

Den svenska banktillsynen

Anf. 62 LARS HJÄLMERED (M):

Fru talman! Jag riktar mig till finansmarknadsminister Norman med anledning av att staten i veckan sålde de återstående aktierna i Nordea. Att sälja dessa aktier var ett av många löften från Alliansen inför valet 2010. Att staten nu inte längre är ägare av Nordea gör att staten lämnar en roll både som lagreglerare och som ägare på den svenska bankmarknaden.

Mot bakgrund av detta skulle jag vilja rikta en fråga till statsrådet om hur Peter Norman och den övriga regeringen ser på hur man kan utveckla den svenska banktillsynen när staten nu inte är ägare utan bara domare på den svenska bankmarknaden.

Anf. 63 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Från alliansregeringens tillträde 2006 och fram till nu har Finansinspektionen fått mer än dubbelt så mycket resurser som tidigare.

Vi är mycket drivande inom EU när det gäller att utveckla och förstärka banktillsyn och banklagstiftning.

Jag tycker att det blir lättare att förklara, lättare att vara pedagogisk och lättare att föra samtal med bankerna om vi är utanför ägarskapet, framför allt när man talar med övriga stora banker i Sverige som vi inte är ägare i – SEB, Swedbank och Handelsbanken. Det är ett av många skäl till att vi gick ur Nordea. Ett annat skäl är att vi undandrar svenska skattebetalare en finansiell risk.

Detta gör oss starkare i vår ambition att ytterligare skärpa de regleringskrav på bankerna som behövs för att göra hushållen stabila och lugna i tider av finansiell kris.

Anf. 64 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag tackar deltagarna från regeringen för dagens frågestund.

Förste vice talmannen meddelade
att *Ismail Kamil* (FP) av sagt sig uppdraget som ledamot i utrikes-
utskottet,
att *Lars Hjalmered* (M) av sagt sig uppdraget som ledamot i miljö-
och jordbruksutskottet och som ledamot i EU-nämnden,
att *Jessica Polfjärd* (M) av sagt sig uppdraget som ledamot i närings-
utskottet,
att *Karin Åström* (S) av sagt sig uppdraget som ledamot i närings-
utskottet,
att *Fredrik Malm* (FP) av sagt sig uppdraget som suppleant i utrikes-
utskottet,
att *Sarah McPhee* av sagt sig uppdraget som ledamot i styrelsen för
Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond och
att *Gudrun Antemar* av sagt sig uppdraget som riksrevisor från och
med den 15 oktober.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

4 § Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade
att Folkpartiet Liberalernas riksdagsgrupp på grund av uppkomna va-
kanser anmält *Fredrik Malm* som ledamot i utrikesutskottet och *Ismail
Kamil* som suppleant i utrikesutskottet,
att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp på grund av uppkomna
vakanser anmält *Lars Hjalmered* som ledamot i näringsutskottet och
Jessica Polfjärd som ledamot i arbetsmarknadsutskottet samt
att *Hans Mertzig* på grund av uppkommen vakans anmälts som leda-
mot i styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.

Förste vice talmannen förklarade valda till

ledamot i utrikesutskottet
Fredrik Malm (FP)

ledamot i näringsutskottet
Lars Hjalmered (M)

ledamot i arbetsmarknadsutskottet
Jessica Polfjärd (M)

suppleant i utrikesutskottet
Ismail Kamil (FP)

ledamot i styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond
Hans Mertzig

5 § Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade tillstyrkt att antalet suppleanter i justitieutskottet skulle utökas från 25 till 26.

Kammaren medgav denna utökning.

6 § Val av extra suppleant

Val av extra suppleant i justitieutskottet företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i justitieutskottet
Stefan Svanström (KD)

7 § Anmälan om ordförande i utskott

Förste vice talmannen anmälde att Betty Malmberg (M) valts till ordförande i utbildningsutskottet under tiden den 19 september–8 december.

8 § Meddelanden om ändringar i kammarens sammanträdesplan

Förste vice talmannen meddelade
att bordlägningsplenium skulle äga rum *måndagen den 18 november kl. 15.00* samt
att votering skulle äga rum *tisdagen den 10 december kl. 13.30*, inte kl. 13.00 som tidigare aviserats.

9 § Anmälan om subsidiaritetsprövning

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur följande protokoll i ärenden om subsidiaritetsprövning av EU-förslag inkommit:
prot. 2012/13:37 för tisdagen den 25 juni från trafikutskottet,
prot. 2012/13:36 för tisdagen den 17 september från socialutskottet,
prot. 2013/14:1 för torsdagen den 19 september från finansutskottet,
prot. 2013/14:1 för torsdagen den 19 september från civilutskottet,
prot. 2013/14:1 för torsdagen den 19 september från försvarsutskottet,
prot. 2013/14:1 för torsdagen den 19 september från utbildningsutskottet,
prot. 2013/14:1 för torsdagen den 19 september från trafikutskottet samt
prot. 2013/14:1 för torsdagen den 19 september från miljö- och jordbruksutskottet.

Förste vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträden fredagen den 12 juli och fredagen den 19 juli inkommit.

11 § Anmälan om faktapromemorior

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2013/14:FPM1 Förordning om Eurojust *KOM(2013) 535* till justitieutskottet

2013/14:FPM2 Förordning om fiskemöjligheter i Östersjön 2014 *KOM(2013) 598* till miljö- och jordbruksutskottet

2013/14:FPM3 Reviderat kärnsäkerhetsdirektiv *KOM(2013) 343* till försvarsutskottet

12 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade inkommit till riksdagen:

Interpellation 2013/14:1

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:1 Resurser i äldreomsorgen

av Eva Olofsson (V)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 4 oktober 2013.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 18 september 2013

Socialdepartementet

Maria Larsson (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

13 § Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

KOM(2013) 618 till justitieutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 13 november.*

KOM(2013) 619 till socialutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 13 november.*

14 § Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2013/14:3 Läsa för livet

2013/14:4 Nya åldersgränser och ökad flexibilitet i föräldraförsäkringen

2013/14:5 Vital kommunal demokrati

Motioner

med anledning av prop. 2012/13:175 Vissa frågor om behörighet för personal i hälso- och sjukvården och socialtjänsten

2013/14:So1 av Eva Olofsson m.fl. (V)

2013/14:So2 av Lena Hallengren m.fl. (S)

2013/14:So3 av Ingela Nylund Watz (S)

2013/14:So4 av Agneta Luttröpp m.fl. (MP)

15 § Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 19 september

2013/14:6 Avdrag för privatundervisning och läxhjälp

av *Hannah Bergstedt* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:7 Insatser för att utveckla sociala företag

av *Berit Högman* (S)

till näringsminister Annie Lööf (C)

2013/14:8 Undermåligt vägunderhåll

av *Leif Pettersson* (S)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:9 Helcom

av *Jens Holm* (V)

till miljöminister Lena Ek (C)

2013/14:10 Staten som avtalspart

av *Hans Ekström* (S)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

den 23 september

2013/14:11 Kreosot

av *Helene Petersson* i Stockaryd (S)

till miljöminister Lena Ek (C)

2013/14:12 Åtgärder mot dubbdäck

av *Jens Holm* (V)

till finansminister Anders Borg (M)

den 24 september

Prot. 2013/14:5
26 september

2013/14:13 Automatiska permanenta uppehållstillstånd för syrier

av *Kent Ekeröth* (SD)
till statsrådet Tobias Billström (M)

2013/14:14 Behovet av långsiktig tågplanering

av *Ingela Nylund Watz* (S)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:15 Ersättning till funktionshindrade

av *Tomas Eneroth* (S)
till socialminister Göran Hägglund (KD)

2013/14:16 Forskning på minoritetsspråk

av *Isak From* (S)
till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

den 25 september

2013/14:17 EU:s patentdomstol

av *Leif Jakobsson* (S)
till justitieminister Beatrice Ask (M)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 1 oktober.

16 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 19 september

2013/14:8 Skattemärkning och skatteupplagskrav

av *Hannah Bergstedt* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:9 Väntetider för uppkörning

av *Marie Nordén* (S)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:10 Återkallande av körkort

av *Leif Pettersson* (S)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

den 20 september

2013/14:11 Regelverket kring motorcyklar

av *Leif Pettersson* (S)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

den 23 september

2013/14:12 Ökad antisemitism i Malmö

av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet Erik Ullenhag (FP)

den 24 september

2013/14:13 Turkiet och Ilisuprojektet

av *Jens Holm* (V)
till statsrådet Birgitta Ohlsson (FP)

2013/14:14 Vägmärket ställplats

av *Leif Pettersson* (S)
till statsrådet Erik Ullenhag (FP)

2013/14:15 Laddstolpar för elbilar och laddhybrider

av *Mats Pertoft* (MP)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

den 25 september

2013/14:16 Regeringens regionstopp för Västmanland

av *Lars Eriksson* (S)
till statsrådet Stefan Attefall (KD)

2013/14:17 A-kassa för gränspendlare

av *Leif Jakobsson* (S)
till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

2013/14:18 Sveaskogs jaktarrenden

av *Lena Olsson* (V)
till statsrådet Peter Norman (M)

den 26 september

2013/14:19 Stödet till svenska medborgare

av *Hannah Bergstedt* (S)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2013/14:20 Biståndsministerlön ur biståndsbudgeten

av *Hannah Bergstedt* (S)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (M)

2013/14:21 Demokratiskt inflytande på den regionala utvecklingen

av *Maria Stenberg* (S)
till statsrådet Stefan Attefall (KD)

2013/14:22 Statens servicecenter

av *Raimo Pärssinen* (S)
till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 1 oktober.

Skriftliga svar på följande frågor hade inkommit:

den 23 september

2012/13:745 Risk för sänkt operativ förmåga

av *Peter Hultqvist* (S)

till försvarsminister Karin Enström (M)

den 25 september

2013/14:1 Plan för ökat antal hjärtstartare

av *Phia Andersson* (S)

till försvarsminister Karin Enström (M)

2013/14:2 Inställda tåg

av *Pia Nilsson* (S)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:3 Stöd till befattningar i Somalia

av *Carina Hägg* (S)

till statsrådet Hillevi Engström (M)

2013/14:4 Fjärrtågs ankomst- och avgångstider vid Flemingsbergs tågstation

av *Mats Pertoft* (MP)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:5 Planerade neddragningar i tågtrafiken

av *Roger Haddad* (FP)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:6 Kvinnors och barns rättigheter och det svenska flyktingbiståndet till Syrien

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till statsrådet Hillevi Engström (M)

2013/14:7 Framtiden för projektet Text till teckenspråk

av *Gunilla Carlsson* i Hisings Backa (S)

till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2013/14:8 Skattemärkning och skatteupplagskrav

av *Hannah Bergstedt* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2013/14:9 Väntetider för uppkörning

av *Marie Nordén* (S)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:10 Återkallande av körkort

av *Leif Pettersson* (S)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2012/13:746 Förvaltningen av försvarsfastigheter

av *Peter Hultqvist* (S)

till försvarsminister Karin Enström (M)

2012/13:755 Användningen av internet och mobiltelefoni vid rättspsykiatrisk vård

av *Carina Adolfsson Elgestam* (S)

till socialminister Göran Hägglund (KD)

2012/13:760 Återkrav av gårdsstöd och miljöstöd

av *Johan Löfstrand* (S)

till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2012/13:761 Den skånska arbetsmarknaden

av *Anders Karlsson* (S)

till statsrådet Hillevi Engström (M)

2012/13:762 Gränsöverskridande näringspolitik för Skåne

av *Anders Karlsson* (S)

till näringsminister Annie Lööf (C)

2012/13:763 Statsministerns förtroende för migrationsminister Tobias Billström

av *Mikael Damberg* (S)

till statsminister Fredrik Reinfeldt (M)

2012/13:764 Antifackligt agerande av Posten

av *Josefin Brink* (V)

till statsrådet Peter Norman (M)

2012/13:765 Malmö Arab Film Festival

av *Carina Hägg* (S)

till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2012/13:766 Behovet av tydliga riktlinjer för vittnesskydd

av *Mats Pertoft* (MP)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

2012/13:769 Studieförbund

av *Carina Hägg* (S)

till statsrådet Maria Arnholm (FP)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 1 oktober.

18 § Kammaren åtskildes kl. 15.04.

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

ANDERS NORIN

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Frågestund.....	1
Anf. 1 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	1
<i>Inrättandet av en integritetskommission.....</i>	<i>1</i>
Anf. 2 MORGAN JOHANSSON (S).....	1
Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	2
Anf. 4 MORGAN JOHANSSON (S).....	2
Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	2
<i>Den svenska krigsmaterielexporten.....</i>	<i>3</i>
Anf. 6 BODIL CEBALLOS (MP).....	3
Anf. 7 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	3
Anf. 8 BODIL CEBALLOS (MP).....	3
Anf. 9 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	4
<i>Finansieringen av Landsbygdsprogrammet.....</i>	<i>4</i>
Anf. 10 JOSEF FRANSSON (SD).....	4
Anf. 11 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	4
Anf. 12 JOSEF FRANSSON (SD).....	5
Anf. 13 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	5
<i>Granskning av registerhanteringen hos polisen.....</i>	<i>5</i>
Anf. 14 LENA OLSSON (V).....	5
Anf. 15 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	5
Anf. 16 LENA OLSSON (V).....	6
Anf. 17 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	6
<i>Information om personregistrering.....</i>	<i>6</i>
Anf. 18 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	6
Anf. 19 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	7
Anf. 20 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	7
Anf. 21 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	7
<i>Romers fri- och rättigheter i EU.....</i>	<i>8</i>
Anf. 22 NINA LARSSON (FP).....	8
Anf. 23 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	8
Anf. 24 NINA LARSSON (FP).....	8
Anf. 25 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	8
<i>Värdegrundsarbetet i polisutbildningen.....</i>	<i>9</i>
Anf. 26 ANDERS W JONSSON (C).....	9
Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	9
Anf. 28 ANDERS W JONSSON (C).....	9
Anf. 29 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	10
<i>Statens köp och försäljning av företag.....</i>	<i>10</i>
Anf. 30 ANDERS YGEMAN (S).....	10
Anf. 31 Statsrådet PETER NORMAN (M).....	10
Anf. 32 ANDERS YGEMAN (S).....	11
Anf. 33 Statsrådet PETER NORMAN (M).....	11
Anf. 34 ANDERS YGEMAN (S).....	11
<i>Nuonaffären.....</i>	<i>11</i>

Anf. 35 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	11
Anf. 36 Statsrådet PETER NORMAN (M).....	12
Anf. 37 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	12
Anf. 38 Statsrådet PETER NORMAN (M).....	12
<i>Bostäder för soldater och försvarsanställda sjömän.....</i>	<i>13</i>
Anf. 39 JOHAN FORSSELL (M).....	13
Anf. 40 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	13
Anf. 41 JOHAN FORSSELL (M).....	13
Anf. 42 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	14
<i>Överenskommelse om ett friskare Östersjön.....</i>	<i>14</i>
Anf. 43 HELENA LEANDER (MP).....	14
Anf. 44 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	14
Anf. 45 HELENA LEANDER (MP).....	15
Anf. 46 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	15
<i>Försäljningen av Nordeaaktier.....</i>	<i>15</i>
Anf. 47 LEIF JAKOBSSON (S).....	15
Anf. 48 Statsrådet PETER NORMAN (M).....	16
Anf. 49 LEIF JAKOBSSON (S).....	16
Anf. 50 Statsrådet PETER NORMAN (M).....	16
<i>Redovisning av bidrag till partierna.....</i>	<i>17</i>
Anf. 51 MARIA ABRAHAMSSON (M).....	17
Anf. 52 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	17
Anf. 53 MARIA ABRAHAMSSON (M).....	17
<i>Åtgärder mot olagliga personregister.....</i>	<i>17</i>
Anf. 54 TERES LINDBERG (S).....	17
Anf. 55 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	18
Anf. 56 TERES LINDBERG (S).....	18
Anf. 57 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	18
<i>Lönekostnaderna inom försvaret.....</i>	<i>18</i>
Anf. 58 PETER JEPPSSON (S).....	18
Anf. 59 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	19
Anf. 60 PETER JEPPSSON (S).....	19
Anf. 61 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M).....	20
<i>Den svenska banktillsynen.....</i>	<i>20</i>
Anf. 62 LARS HJÄLMERED (M).....	20
Anf. 63 Statsrådet PETER NORMAN (M).....	20
Anf. 64 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	20
3 § Avsägelse.....	21
4 § Anmälan om kompletteringsval.....	21
5 § Utökning av antalet suppleanter.....	22
6 § Val av extra suppleant.....	22
7 § Anmälan om ordförande i utskott.....	22
8 § Meddelanden om ändringar i kammarens sammanträdesplan.....	22
9 § Anmälan om subsidiaritetsprövning.....	22
10 § Anmälan om uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden.....	23
11 § Anmälan om faktapromemorior.....	23

12 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	23	Prot. 2013/14:5
13 § Ärenden för hänvisning till utskott	23	26 september
14 § Bordläggning.....	24	
15 § Anmälan om interpellationer.....	24	
16 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	25	
17 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	27	
18 § Kammaren åtskildes kl. 15.04.....	28	

